

Investigating the relationship between internal marketing and the intention to move employees due to job integration, management coaching and job satisfaction

Mohammad javad Mokarram Dari

Master of Business Administration student,
Kavian Institute of Higher Education, Mashhad, Iran.

E-mail: mokarram.javad@gmail.com

Mohammadreza Bahramzadeh*

Faculty member, Kavian Institute of Higher Education, Mashhad, Iran.

E-mail: bahramzadeh@kavian.ac.ir

Abstract

Since the beginning of the Covid-19 pandemic in December 2019, the disease has affected many aspects of human life, especially the global economy in areas such as job insecurity, unemployment, economic development and health. The covid-19 pandemic has led to global and local restrictions that have had a devastating impact on the revenue of organizations. The purpose of this research is to examine the relationship between internal marketing and the intention to move employees due to job involvement, management coaching and job satisfaction in Mashhad Municipality. Statistical data processing was done at the descriptive level with SPSS and at the inferential level using structural equations and SmartPLS4 software. The descriptive-survey and applied research method and stratified random sampling method is the data of this research was collected from the statistical community of Mashhad Municipality employees. The research tool was a standard questionnaire, which was finalized after the revision and opinion of experts and professors of the university. Checking the reliability and validity of the questionnaire was also measured and confirmed using Cronbach's alpha test, combined reliability and convergent and divergent validity. The findings of the research and the inferential testing of the hypotheses showed that there is a relationship between internal marketing and work integration, management coaching, job satisfaction and the intention to move employees. There is a relationship between work engagement, management coaching and job satisfaction with employee turnover intention. There is a relationship between internal marketing and employee turnover intention through work engagement, management coaching and job satisfaction. In the end, based on the obtained results, the researcher has also provided practical suggestions.

Keywords: Internal marketing, Employee turnover intention, Integration with work, Management coaching, Job satisfaction

Original research

Received: 28/07/2023

Review: 19/08/2023

Accepted: 08/09/2023

* Corresponding Author: Mohammadreza Bahramzadeh. E-mail: Bahramzadeh@kavian.ac.ir

How to Cite: Mokarram Dari, M., Bahramzadeh, M. (2023). Investigating the relationship between internal marketing and the intention to move employees due to job integration, management coaching and job satisfaction. Journal of Studies in Management, 3(1), 49-67.

بررسی رابطه بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی،
موسسه آموزش عالی کاویان، مشهد، ایران.

E-mail: mokarram.javad@gmail.com

ID

محمد جواد مکرم دری

ID

محمد رضا بهرام زاده*

عضو هیات علمی، موسسه آموزش عالی کاویان،
مشهد، ایران.

E-mail: bahramzadeh@kavian.ac.ir

چکیده
از زمان آغاز همه‌گیری کووید-۱۹ در دسامبر ۲۰۱۹، این بیماری بر جنبه‌های متعددی از زندگی بشر، به ویژه اقتصاد جهانی در زمینه‌هایی مانند نامنی شغلی، بیکاری، توسعه اقتصادی و سلامت تأثیر گذاشته است. این بیماری همه گیر کووید-۱۹ منجر به محدودیت های جهانی و محلی شده است که تأثیر مخربی بر درآمد سازمان‌ها داشته است. هدف این تحقیق بررسی رابطه بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی در شهرداری مشهد است. پردازش آماری داده‌ها در سطح توصیفی با اسپیاس و در سطح استنباطی با استفاده از معادلات ساختاری و نرم‌افزار اسماارت پی‌الاس ۴ انجام شده است. روش تحقیق توصیفی-پیمایشی و کاربردی و روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای است که داده‌های این تحقیق از جامعه آماری کارمندان شهرداری مشهد جمع آوری گردیده است. ابزار تحقیق پرسشنامه استاندارد بوده که پس از اصلاح و صلاح دید خبرگان و استادی دانشگاه نهایی گردید. بررسی پایابی و روایی پرسشنامه نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ، پایابی ترکیبی و روایی همگرا و اگرا مورد سنجش قرار گرفت و تأیید شد. یافته‌های حاصل از تحقیق و آزمون استنباطی فرضیه‌ها، نشان داد بین بازاریابی داخلی با عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت، رضایت شغلی و قصد جابجایی کارکنان رابطه وجود دارد. بین عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت و رضایت شغلی با قصد جابجایی کارکنان رابطه وجود دارد. بین بازاریابی داخلی با قصد جابجایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت و رضایت شغلی رابطه وجود دارد. در پایان بر اساس نتایج به دست آمده محقق پیشنهادات کاربردی نیز ارائه نموده است.

واژگان کلیدی: بازاریابی داخلی، قصد جابجایی کارکنان، عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت، رضایت شغلی.

مقاله حاضر برگفته از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی موسسه آموزش عالی کاویان است.

* نویسنده مسئول: محمد رضا بهرام زاده. E-mail: Bahramzadeh@kavian.ac.ir

بررسی رابطه بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی

محمدجواد مکرم دری^۱، محمدرضا بهرام زاده^{۲*}

چکیده

از زمان آغاز همه‌گیری کووید-۱۹ در دسامبر ۲۰۱۹، این بیماری بر جنبه‌های متعددی از زندگی بشر، به ویژه اقتصاد جهانی در زمینه‌هایی مانند نالمنی شغلی، بیکاری، توسعه اقتصادی و سلامت تأثیر گذاشته است. این بیماری همه گیر کووید-۱۹ منجر به محدودیت‌های جهانی و محلی شده است که تأثیر مخربی بر درآمد سازمان‌ها داشته است. هدف این تحقیق بررسی رابطه بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی در شهرداری مشهد است. پردازش آماری داده‌ها در سطح توصیفی با اسپیاس و در سطح استنباطی با استفاده از معادلات ساختاری و نرم‌افزار اسماارت پی‌الاس ۴ انجام شده است. روش تحقیق توصیفی-پیمایشی و کاربردی و روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای است که داده‌های این تحقیق از جامعه آماری کارمندان شهرداری مشهد گردیده است. ابزار تحقیق پیشنهاده استاندارد بوده که پس از اصلاح و صلاح دید خبرگان و اساتید دانشگاه نهایی گردید. بررسی پایابی و روایی پیشنهاده نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ، پایابی ترکیبی و روایی همگرا و اگرا مورد سنجش قرار گرفت و تأیید شد. یافته‌های حاصل از تحقیق و آزمون استنباطی فرضیه‌ها، نشان داد بین بازاریابی داخلی با عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت، رضایت شغلی و قصد جایه جایی کارکنان رابطه وجود دارد. بین عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت و رضایت شغلی با قصد جایه جایی کارکنان رابطه وجود دارد. بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت و رضایت شغلی رابطه وجود دارد. در پایان بر اساس نتایج به دست آمده محقق پیشنهادات کاربردی نیز ارائه نموده است.

واژگان کلیدی: بازاریابی داخلی، قصد جایه جایی کارکنان، عجین شدن با کار، مربیگری مدیریت، رضایت شغلی.

۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، موسسه آموزش عالی کاویان، مشهد، ایران

۲ عضو هیأت علمی، موسسه آموزش عالی کاویان، مشهد، ایران

مقدمه

از زمان آغاز همه‌گیری کووید-۱۹ در دسامبر ۲۰۱۹، این بیماری بر جنبه‌های متعددی از زندگی بشر، به ویژه اقتصاد جهانی در زمینه‌هایی مانند ناامنی شغلی، بیکاری، توسعه اقتصادی و سلامت تأثیر گذاشته است. این بیماری همه گیر کووید-۱۹ منجر به محدودیت‌های جهانی و محلی شده است که تأثیر مخربی بر درآمد سازمان‌ها داشته است. به گفته سازمان بهداشت جهانی، پیامدهای جهانی همه‌گیری کووید-۱۹ بر شرکت‌ها به طور قابل توجهی تحت تأثیر این شیوع قرار گرفته است. در نتیجه این همه‌گیری، نگرانی‌های مربوط به جابجایی در اکثر سازمان‌هایی که با چالش‌های جابجایی مواجه می‌شوند در بالاترین سطح قرار دارد. بسیاری از سازمان‌ها از نرخ بالای جابجایی کارکنان که تجربه می‌کنند ناراضی هستند (هان، لی، کیم و ریو، ۲۰۲۰). بودلی، نیک و کیاروودی^۱ (۲۰۲۰) بیان کردند که مسائل مربوط به گردش مالی به یک نگرانی مهم برای اکثر سازمان‌ها تبدیل شده است. جابجایی کارکنان یک جنبه حیاتی از رفتار فردی در یک محیط سازمانی است و توجه خاصی را می‌طلبد. در نتیجه، زمانی که افراد داوطلبانه سازمان را ترک می‌کنند تا فرصت‌های بهتری را در جای دیگری دنبال کنند یا زمانی که کارمندان به دلیل عملکرد سازمان توسط کارفرما اخراج می‌شوند، تقابل به جابجایی اغلب ایجاد می‌شود. از منظر جهانی، مشکلات گردش مالی یکی از دغدغه‌های اصلی سازمان‌ها است و مانند سایر بخش‌ها در سراسر جهان، گردشگری، هتل‌ها، بیمارستان‌ها و رستوران‌ها نسبت به مسائل گردش مالی بی‌تفاوت هستند (بودلی، مهدیراجی، شمسی، جعفری صادقی و گارسیا پرز، ۲۰۲۰). بخش خدمات رستوران اخیراً با چالش‌های گردش مالی بالایی مواجه شده است که نیاز به مطالعه ضروری سازمان‌ها برای درک پیشایند اهداف گردش مالی دارد (بیوست، کیزیلداغ و ریدرسنات، ۲۰۲۱). بازاریابی داخلی یک عنصر حیاتی از عامل منابع انسانی است که با اهداف جابجایی کارکنان مرتبط است. اساساً، بازاریابی داخلی، کارکنان را به عنوان مشتریان داخلی در نظر می‌گیرد که منافع آنها باید بر منافع مشتریان خارجی اولویت داشته باشد. علاوه بر این، لینگز و گرینلی^۲ (۲۰۰۹) بازاریابی داخلی را از منظر منابع انسانی می‌بینند که می‌تواند کارکنان را به عنوان عنصر اصلی محصولات نهایی سازمان تصور کند. علاوه بر فشار رقابتی، شرکت با تأثیر گردش مالی بالا بر عملیات و سودآوری خود مواجه است. جابجایی داوطلبانه با روحیه پایین کارکنان، رضایت پایین مشتری و دانش سازمانی^۳ پایین مرتب است. همچنین کشف شده است که خروج داوطلبانه از سازمان با تأثیر بر روحیه و انگیزه تأثیر مسربی دارد و همچنین منجر به تقویت افکار دیگر کارکنان در مورد ترک سازمان می‌شود. به این ترتیب، حفظ نیروی کار ارزشمند و کاربردی و همچنین برای حفظ مزیت برای بقای یک سازمان ضروری است. تأثیر بازاریابی داخلی بر سازمان‌ها می‌تواند مالی باشد، زیرا مشخص شده است که گردش مالی پیامدهای ناطلوب قابل توجهی بر سازمان‌ها دارد، حتی اگر هزینه آن اغلب برای مدیران آشکار نباشد، زیرا آنها در صورت‌های سود و زیان به صراحت به عنوان هزینه گردش منعکس نمی‌شوند. بار بیشتر توسط سازمان‌های کوچکتر احساس می‌شود. این امر به ویژه در زمینه این مطالعه مهم است زیرا اکثر شرکت‌ها شرکت‌های بزرگی هستند و بنابراین بیشتر از تأثیر بازاریابی داخلی متضرر می‌شوند. این هزینه شامل زمان پرسنل منابع انسانی (مصالحبه خروج، استخدام جایگزین)، زمان مدیر (بحث‌ها و تعاملات مداخله‌ای، مصالبهای خروج)، مزایای اخراج اباسته، هزینه پوشش موقت، هزینه جایگزینی و هزینه آموش است نرخ بالای جابجایی کارکنان در شرکت، آن را در معرض قمام این اثرات بر عملیات، مالی و سودآوری خود قرار می‌دهد. از آنجایی که قصد جابجایی پیش‌بینی‌کننده بالایی برای کاهش رضایت کارکنان است، بنابراین اقدام پژوهی برای یافتن راه‌هایی برای کاهش وقوع قصد جابجایی کارکنان در شرکت انجام شد. به طور مشخص، اقدام پژوهی به دنبال تعیین این بود که چه اقدامات بازاریابی داخلی می‌توانند توسط شرکت انجام شود تا قصد ترک شرکت کاهش را دهد. در چارچوب هدف این تحقیق و همبستگی قوی بین بازاریابی داخلی، انگیزه، تعهد و رضایت شغلی موجود در ادبیات، همچنین به دنبال تعیین اقدامات بازاریابی داخلی است که می‌توانند توسط شرکت برای بهبود انگیزه، تعهد و رضایت انجام شود؟

¹ Han, Lee, Kim & Ryu

² Boudlaie, Nik & Kenarroodi

³ Boudlaie, Mahdiraji, Shamsi, Jafari-Sadeghi and Garcia-Perez

⁴ Yost, Kizildag and Ridderstaat

⁵ Lings and Greenlee

⁶ Organizational knowledge

مبانی نظری بازاریابی داخلی^۱:

در ادبیات بازاریابی تعریف مشخص و مورد توافقی از بازاریابی داخلی وجود ندارد و تعاریف زیادی وجود دارد. فلسفه ای برای مدیریت سازمان های خدماتی بزرگ که در آن کارکنان، در این مورد کارکنان تولید ناچالص داخلی، به عنوان یک بازار مشتری داخلی در نظر گرفته می شوند. بازاریابی داخلی شامل تاکتیک های بازاریابی است که در جهت جذب، توسعه، حفظ و هماهنگی بین عملکردی کارکنان با هدف کلی افزایش کیفیت خدمات به مشتری و در عین حال ایجاد ارزش و رضایت برای کارمند است. استفاده موفق از یک برنامه بازاریابی داخلی به نگرش مثبت نسبت به کار مانند افزایش تعهد و افزایش سطح رضایت کارکنان تبدیل می شود. برای موفقیت بازاریابی داخلی، اهداف بازار داخلی زیر باید وجود داشته باشد. اولًا، سازمان باید درک درستی از «نیازها و خواسته های کارکنان تولید ناچالص داخلی» به دست آورد و بین کارکنان و مدیران تفاهم ایجاد کند. ثانیاً، چشم انداز و اهداف استراتژیک سازمان باید عمدها از طریق ارتباطات رسانه های جمعی داخلی به همه کارکنان تولید ناچالص داخلی منتقل شود و در نهایت، اقدامات لازم در پاسخ به نیازهای کارکنان تولید ناچالص داخلی از طریق اجرای آمیخته بازاریابی داخلی انجام شود. اگر بازاریابی داخلی با موفقیت اجرا شود و اهداف برآورده شوند، می تواند به مزایای زیر منجر شود: ارتباطات کلی مؤثر، عملکرد و بهره وری فردی قوی تر، کار تیمی بهتر و حفظ کارکنان بهبود یافته و منجر به افزایش سود می شود. به منظور ایجاد ارزش برای مشتریان داخلی و خارجی، مرکز قوی بر آمیخته بازاریابی داخلی لازم است، زیرا هر یک از عناصر دارای پتانسیل تأثیرگذاری بر رفتار و رضایت کارکنان هستند (مازارولو، مایناردن و مونته مور^۲، ۲۰۲۱). در تعریفی دیگر بازاریابی داخلی عبارت است از ارتقای اهداف، محصولات و خدمات یک شرکت به کارکنان درون سازمان. هدف افزایش تعامل کارکنان با اهداف شرکت و تقویت حمایت از برنده است (اولوداگ، اولواجانا و اکانم^۳، ۲۰۲۳).

رضایت شغلی^۴:

رضایت شغلی یکی از مفاهیم اصلی در روانشناسی اداری است که از ابتدای قرن بیستم تا کنون توسط محققان مختلف جهان از ابعاد مختلف (روانشناسی، جامعه شناسی، مدیریت و علوم تربیتی) مورد تحقیق قرار گرفته است. دیدگاههای متفاوتی در مورد تعریف رضایت شغلی وجود دارد، اما توافق جهانی در این زمینه بین محققین وجود ندارد، هرچند به طور کلی؛ رضایت شغلی مجموعه ای از احساسات و باورهای مثبتی است که فرد نسبت به شغل فعلی خود دارد. به عبارت دیگر رضایت شغلی عبارت است از شادی و رضایت از کاری که یک کارمند انجام می دهد و اشتیاق او به دنبال کردن حرفة خود (جیکلیاتی و سایتی^۵، ۲۰۲۲). در تعریفی دیگر رضایت شغلی معیاری برای سنجش رضایت کارگران از شغلشان است، خواه آنها شغل را دوست داشته باشند یا جنبه های فردی یا جنبه های شغلی، مانند ماهیت کار یا نظرات (اولوداگ و همکاران، ۲۰۲۳).

مریبگری مدیریت^۶:

دو روش وجود دارد که مریبگری مدیریتی به طور موثر در ادبیات تعریف شده است. اولاً، کوچینگ مدیریتی به گونه ای گفته می شود که گویی مجموعه ای کلی از مهارت ها و شایستگی های مریبگری وجود دارد، به طوری که مریبگری مدیریتی اساساً به همان شیوه ای تعریف می شود که سایر اشکال کوچینگ سازمانی تعریف می شود. دوم اینکه مریبگری مدیریتی به گونه ای تعریف می شود که گویی یک رشته جدآگانه است. به عبارتی مریبگری مدیریت عبارت است از هر فعالیت توسعه ای که به مدیران کمک می کند مهارت ها، دانش و شایستگی های خود را افزایش داده و توسعه دهند (ولادچیپولوس^۷، ۲۰۲۱).

1 Internal Marketing

2 Mazzarolo, Mainardes & Monte-mor

3 Oludag, Olwajana and Ekanem

4 Job Satisfaction

5 Gkliati & Saiti

6 Management coaching

7 Vlachopoulos

عجین شدن با کار^۱:

عجین شدن با کار «یک وضعیت ذهنی مثبت، رضایت بخش و مرتبط با کار است که با قدرت، فداکاری و جذب مشخص می‌شود». علاوه بر این، شاوفلی و همکارانش تعامل را به عنوان یک حالت شناختی عاطفی توصیف کردند که پایدار است و بر هیچ شی، رویداد، فرد یا رفتار خاصی متمرکز نیست. شاوفلی و همکاران عجین شدن با کار از نظر عملیاتی به عنوان نمایش انرژی، فداکاری و جذب در کار فرد تعریف شده است (سیسوانتو، مولیدیه و ماسیهوری، ۲۰۲۱). عجین شدن با کار عبارت است از «بهره‌گیری از خود اعضای سازمان در نقش‌های کاری‌شان: در تعامل، افراد خود را به صورت فیزیکی، شناختی، عاطفی و ذهنی در حین اجرای نقش به کار می‌گیرند و ابزار می‌کنند» (اولوداگ و همکاران، ۲۰۲۲).

قصد جابجایی کارکنان^۲:

قصد جابه جایی از دلایل مختلفی ناشی می‌شود اما مخرج مشترک انگیزه است که به نوبه خود باعث ایجاد یا افزایش قصد جابه جایی می‌شود. ادبیات هر دو انگیزه بیرونی و درونی را در نظر می‌گیرد اما دلیل تأثیرگذاری بر انگیزه صرف نظر از نوع آن متفاوت است که میتواند به دلایلی همچون خطر استرس و فرسودگی شغلی، شناخت و ارتقاء، حقوق و پاداش، قراردادهای روانشناسی و کار - تعادل زندگی، امنیت، کار تیمی و محیط کار، توسعه و کار چالش برانگیزашاره کرد. به عبارتی قصد جا به جایی کارکنان به هر «نیت جابجایی» به تمایل یا قصد کارمند برای ترک داوطلبانه شغل یا ترک یک شرکت اشاره دارد (اولوداگ و همکاران، ۲۰۲۳).

مروری بر پیشینه تجربی تحقیق

روندهای امروزی سازمان مسطح را به عنوان بهترین راه برای شکل دادن به نیروی کار با مزایای مشارکت کارکنان در فرآیند تصمیم گیری و ایجاد محیطی که توسعه توانایی های جدید را تشویق می کند، پیشنهاد می کند. با این حال، برخی از صدایها استدلال می کنند که این ممکن است بهترین راه برای سازماندهی یک مرکز تماش نباشد و کار با لایه های سلسله مراتبی ممکن است اهداف مفیدی برای سازمان داشته باشد. در همین راستا به بررسی پیشینه هایی در همین زمینه می پردازیم.

جدول ۱. پیشینه های داخلی و خارجی

ردیف	پژوهش های داخلی	موضوع	نتیجه
۱	وفایی و همکاران (۱۴۰۱)	بررسی تاثیر بازاریابی داخلی بر تعهد سازمانی و عملکرد شغلی کارکنان شعبات بانک صادرات خراسان شمالی	نتایج به دست آمده نشان می دهد که با توجه تا سطح معناداری برآورد شده معادل ۵ درصد، در نتیجه بازاریابی داخلی بر تعهد سازمانی و عملکرد شغلی کارکنان شعب بانک صادرات خراسان شمالی تأثیر بسزایی دارد.
۲	میبدی ثانی و همکاران (۱۴۰۰)	بررسی رابطه بازاریابی داخلی و کیفیت محصول بواسطه رضایت کارکنان	نتایج این تحقیق نشان داد که بین بازاریابی داخلی و کیفیت محصول به دلیل رضایت کارکنان رابطه معناداری وجود دارد و پژوهشگر نیز بر این اساس پیشنهاداتی ارائه کرد.
۳	اخوان و درمنکی (۱۴۰۰)	تجزیه و تحلیل تحلیل چند سطوحی تاثیر بازاریابی داخلی کارکنان بر کیفیت ارائه خدمات با میانجی گری تعهد سازمانی و رضایت شغلی در صنعت هتلداری	یافته های تحقیق حاضر حاکی از تایید تمامی فرضیه های تحقیق است. خروجی نرم افزار تحلیل خطی سلسله مراتبی روابط چندسطوحی متغیرهای تحقیق را نشان داد. همچنین تأثیر متغیر میانجی با آزمون سوبول و شدت آن با ضریب VAF اندازه گیری شد. نتایج نشان داد که مدیران باید از بازاریابی داخلی که در سطح سازمانی است برای ارتقای کیفیت ارائه خدمات توسط کارکنان استفاده کنند:

1 Getting involved with work

2 Siswanto, Maulidiyah & Masyhuri

3 Vlachopoulos

ردیف	پژوهش های داخلی	موضوع	نتیجه
			با القای احساس غرور، اعتقاد و احترام در کارکنان، تعریف یک ماموریت خاص، ارائه موقعیت مناسب به آنها. مدل، همراه با ترویج فرهنگ ریسک پذیری، تاکید بر احساسات کارکنان و توجه به خواسته ها و نیازهای آنها.
۴	بهمنی و ایمان خان (۱۳۹۷)	مطالعه تاثیر بازاریابی داخلی بر رضایت شغلی و تعهد سازمانی کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال	نتایج تحقیق نشان داد که رضایت شغلی نقش واسطه ای در تاثیر بازاریابی داخلی بر تعهد کارکنان دارد.
ردیف	پژوهش های خارجی	موضوع	نتیجه
۵	اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳)	تلاش های بازاریابی داخلی هماهنگ برای کاهش تأثیرات مالی و تعهد مالی در میان کارکنان رستوران در بحبوحه کووید-۱۹	نتایج این مطالعه برای بررسی تأثیر چندین مؤلفه بازاریابی داخلی متوجه بر قصد ترک شغل، از جمله تعامل کاری، رضایت شغلی، مربیگری و مدل سازی معادلات ساختاری توسعه کارکنان مورد استفاده قرار گرفت. این مطالعه رابطه مثبت و معناداری را بین بازاریابی داخلی سازگار و قصد ترک شغل، تعهد کاری، رضایت شغلی و مربیگری مدیریت تایید کرد. بدینه است که بازاریابی داخلی هماهنگ مشروط به عناصری است که قصد جایجایی کارکنان را به حداقل می رساند. با توجه به سرعت فرازینده گردش داوطلبانه و غیر رارادی، ارائه تحقیقات مختصر برای تحلیل های حال و آینده بسیار مهم است.
۶	تای و همکاران (۲۰۲۳)	نقش بازاریابی داخلی و تناسب فرد- سازمان در رضایت از زندگی کارکنان هتلداری: ادغام حوزه های کاری و غیر کاری	یافته ها از اثرات مستقیم بازاریابی داخلی بر عملکرد شغلی و رضایت شغلی و رضایت شغلی بر رضایت از زندگی حمایت می کنند. علاوه بر این، نتایج نقشه های میانجی تناسب درک شده فرد- سازمان را ذشنان می دهد، و مکانیسمی را که بازاریابی داخلی اثر سریز خود را از حوزه کاری به حوزه زندگی ایجاد می کند، بر جسته می کند..
۷	هنریاوان و معافی (۲۰۲۲)	تأثیر بازاریابی داخلی و تعهد سازمانی بر عملکرد کارکنان با واسطه سرمایه روان شناختی	نتایج نشان می دهد که: (۱) بازاریابی داخلی و تعهد سازمانی متعلق به شرکت تأثیر مثبت و معناداری بر سرمایه روان شناختی کارکنانی دارد که در یک کارخانه کار می کنند. (۲) سرمایه روانی کارکنان شرکت به طور مثبت و قابل توجهی بر عملکرد کارکنان در کارخانه تأثیر می گذارد. (۳) سرمایه روانی بر کارکنان کارخانه تا حدی واسطه بازاریابی داخلی و تعهد سازمانی به عملکرد کارکنان شاغل در PT Madubaru، Yogyakarta است.
۸	دهانال و همکاران (۲۰۲۲)	تأثیر بازاریابی داخلی بر رضایت شغلی کارکنان	مشخص شده است که اکثر کارکنان بر این باورند که ارتباطات باعث افزایش رضایت کارکنان در درون سازمان می شود. از طریق این مطالعه مشخص شد که بین بازاریابی داخلی و رضایت شغلی رابطه مثبت متوضط وجود دارد. پیشنهاد می شود برای افزایش رضایت شغلی، انعطاف پذیری بیشتری از نظر زندگی شخصی و زمان بندی کاری در اولویت قرار گیرد. سازمان باید فعالیت هایی را برای افزایش رضایت کارکنان انجام دهد و اهداف را به خوبی به کارکنان منتقل کند.

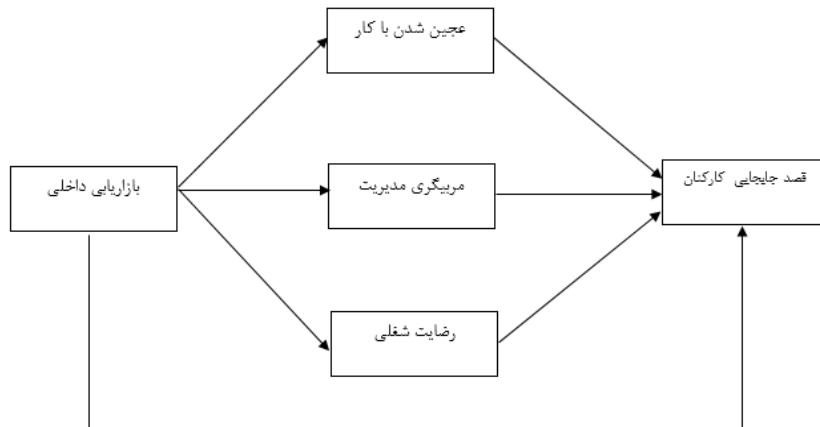
فرضیات پژوهش و مدل پژوهشی

فرضیه اصلی

بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

فرضیات فرعی

۱. بین بازاریابی داخلی با عجین شدن با کار رابطه وجود دارد.
۲. بین بازاریابی داخلی با مربیگری مدیریت رابطه وجود دارد.
۳. بین بازاریابی داخلی با رضایت شغلی رابطه وجود دارد.
۴. بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
۵. بین عجین شدن با کار با قصد جابه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
۶. بین مربیگری مدیریت با قصد جابه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
۷. بین رضایت شغلی با قصد جابه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
۸. بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار رابطه وجود دارد.
۹. بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان بواسطه مربیگری مدیریت رابطه وجود دارد.
۱۰. بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان بواسطه رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش (اولوداگ و همکاران، ۲۰۲۳)

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق

هدف کلی از این پژوهش به بررسی رابطه بین بازاریابی داخلی با قصد جابه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی در شهرداری مشهد بوده است، می‌باشد. پژوهش‌گر در اجرای این تحقیق، متغیرها را دست‌کاری نکرده و برای وقوع رویدادها شرایطی را به وجود نیاورده؛ بلکه صرفاً پدیده‌های موجود را، آن‌طور که هست، مورد بررسی و توصیف قرار داده است؛ لذا روش پژوهش بر اساس نحوه گردآوری داده‌ها، از نوع توصیفی می‌باشد. برای سنجش متغیرهای این پژوهش با انتخاب گونه‌ای که معرف جامعه آماری است و با توزیع پرسشنامه به بررسی مقاهمیم پرداخته شده است، بنابراین مطالعه حاضر از لحاظ دسته‌بندی پژوهش‌های توصیفی، از نوع پیمایشی به شمار می‌آید. از نظر روش مطالعه، همبستگی است. در این نوع تحقیقات رابطه میان متغیرها بر اساس هدف پژوهش تحلیل می‌گردد. همچنین از نظر ماهیت نیز چون پژوهش قصد توسعه دانش برای به کارگیری در یک زمینه خاص را دارد، از نوع کاربردی به شمار می‌آید.

جامعه آماری و روش نمونه گیری

درواقع نمونه‌گیری، فرایند گزینش و انتخاب تعدادی از اعضاء جامعه آماری است، به طوری که پژوهشگر در راستای سنجش نمونه و استنباط خصوصیات یا ویژگی‌های حاصل از آزمودن نمونه توأم‌نده خواهد بود که خصوصیات یا ویژگی‌ها را به عناصر جامعه آماری موردنظر تعمیم دهد (دانایی‌فرد، الوانی و آذر، ۱۳۸۶). با توجه به این موضوع که کلیه اعضای جامعه شناس برابری برای برگزیده شدن دارند روشن نمونه‌گیری از نوع احتمالی می‌باشد. ولی در راستای داشتن آمار صحیح با حداقل خطأ و به منظور اینکه کلیه کارکنان شهرداری مشهد در تحقیق موردنظر شناس شرکت داشته باشند توزیع پرسشنامه به روشن نمونه گیری غیر تصادفی در دسترس صورت گرفت. و جامعه آماری این پژوهش کارکنان شهرداری مشهد می‌باشد. در تعیین حجم نمونه از قانون ۵۵ برابر معادلات ساختاری استفاده گردید، بر این اساس حجم نمونه بین پنج تا ۵۵ برابر تعداد گویه‌های پرسشنامه برابر ۳۳۵ مورد به دست آمد.

جدول ۲. تعداد گویه‌های عامل‌ها در پرسشنامه

منبع	تعداد سوالات	شماره سوالات در پرسشنامه	متغیرها
اولوادگ و همکاران (۲۰۲۳)	۱۲	۱۲ تا ۱	بازاریابی داخلی
اولوادگ و همکاران (۲۰۲۳)	۸	۲۰ تا ۱۳	عجین شدن با کار
اولوادگ و همکاران (۲۰۲۳)	۴	۲۴ تا ۲۱	مربی گری مدیریت
اولوادگ و همکاران (۲۰۲۳)	۷	۳۱ تا ۲۵	توسعه فرصت‌های فناورانه
اولوادگ و همکاران (۲۰۲۳)	۳	۲۴ تا ۳۲	انگیزه کارآفرینی

معرفی ابزار روایی و پایایی

جهت بررسی روایی و اگرایی مدل اندازه‌گیری، از معیار فورنل و لارکر استفاده گردیده است. چنانچه همبستگی بین آزمون‌هایی که خصیصه‌های متفاوتی را اندازه‌گیری می‌کند پایین باشد، آزمون‌ها دارای اعتبار تشخیصی یا واگرا است. در روایی و اگرا، میزان تفاوت بین شاخص‌های یک سازه با شاخص‌های سازه‌های دیگر در مدل مقایسه می‌شود. این کار از طریق مقایسه جذر AVE هر سازه با مقادیر ضرایب همبستگی بین سازه‌ها محاسبه می‌گردد. برای این کار یک ماتریس باید تشکیل داد که مقادیر قطر اصلی ماتریس جذر ضرایب AVE هر سازه و مقادیر پایین قطر اصلی، ضرایب همبستگی بین هر سازه با سازه‌های دیگر است. در ادامه برای سنجش بهتر و دقیق‌تر پایایی پرسشنامه، آلفای کرونباخ و نیز پایایی ترکیبی محاسبه شدند.

جدول ۳. روایی و پایایی متغیرهای تحقیق

AVE	پایایی ترکیبی (CR)	آلفای کرونباخ	متغیرها
۰/۵۷۸	۰/۹۰۶	۰/۸۹۷	بازاریابی داخلی
۰/۵۹۱	۰/۸۸۸	۰/۸۸۳	رضایت شغلی
۰/۵۹۲	۰/۸۶۱	۰/۸۵۲	عجین شدن با کار
۰/۶۰۶	۰/۷۲۵	۰/۷۷۱	قصد جایجایی کارکنان
۰/۶۰۲	۰/۷۶۷	۰/۷۷۰	مربیگری مدیریت

مشاهده می‌گردد که مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) همواره بزرگتر از ۰/۵ است و مقدار پایایی ترکیبی نیز در قام موارد مقداری بیشتر از ۰/۷ به دست آمده که از مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) نیز بزرگ‌تر است؛ بنابراین روایی همگرا نیز تائید می‌شود. مقدار آلفای کرونباخ نیز در قام موارد مقداری بیشتر از ۰/۷ به دست آمده که بیانگر تایید پایایی می‌باشد.

جدول ۴. روایی و اگرای متغیرهای تحقیق

متغیر	بازاریابی داخلی	رایایی شغلی	عجین شدن با کار	قصد جابجاگری کارکنان	مربيگري مديريت
	۰/۶۹۱				
	۰/۵۹۷	۰/۷۶۹			
	۰/۶۵۹	۰/۶۹۴	۰/۷۰۲		
	۰/۶۵۸	۰/۳۶۲	۰/۵۲۲	۰/۷۷۸	
	۰/۶۶۴	۰/۷۴۹	۰/۶۲۱	۰/۳۲۴	۰/۷۷۶

همان‌گونه که از ماتریس بالا مشخص می‌باشد، در هر ستون، جذر AVE هر سازه از ضرایب همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر شده است که این مطلب حاکی از قابل قبول بودن روایی و اگرای سازه‌ها است. در مجموع با تائید روایی همگرا و واگرا، روایی کلی مدل اندازه‌گیری نیز مورد قبول واقع می‌گردد.

تحلیل داده‌ها

متغیرهای جمعیت شناختی، ویژگی‌های متنوعی هستند که می‌توانند برای تعیین نوع پاسخ کارکنان به پرسشنامه پژوهش تاثیرگذار باشند. در این پژوهش، این متغیرها شامل جنسیت، سطح تحصیلات، سن می‌باشد. در جدول (۵) خلاصه‌ای از متغیرهای جمعیت شناختی فونه آماری ذکر شده است.

جدول ۵. متغیرهای جمعیت شناختی

درصد	فراوانی	ویژگی‌ها	
۵۷/۶	۱۹۳	مرد	جنسیت
۴۲/۴	۱۴۲	زن	
۶	۲۰	دیپلم	
۱۱	۳۷	فوق دیپلم	تحصیلات
۵۳/۱	۱۷۸	لیسانس	
۲۵/۴	۸۰	فوق لیسانس	
۴/۵	۱۰	دکتری	

درصد	فراوانی	ویژگی ها
۱۶/۹	۵۰	زیر ۳۰ سال بین ۳۰ تا ۴۰ سال بین ۴۰ تا ۵۰ سال بین ۵۰ تا ۶۰ سال بالای ۶۰ سال
۲۹/۸	۱۰۰	
۲۶/۳	۸۸	
۱۹/۴	۶۵	
۹/۶	۳۲	
۱۵/۸	۵۳	کمتر از ۲ سال بین ۲ تا ۵ سال بین ۵ تا ۱۰ سال بیشتر از ۱۰ سال
۲۱/۵	۷۲	
۳۴/۱	۱۱۴	
۲۸/۷	۹۶	
۱۸/۸	۶۳	
۱۴/۳	۴۸	انجام کار معین مستخدم موقت پیمانی رسمی
۲۳/۶	۷۹	
۳۴/۹	۱۱۷	
۸/۴	۲۸	
۳۴/۹	۱۱۷	
۶۵/۱	۲۱۸	متاهل خدماتی کارمند معاون مدیر
۱۹/۱	۶۴	
۶۱/۸	۲۰۷	
۱۱/۳	۳۸	
۷/۸	۲۶	

آزمون کلی کیفیت مدل ساختاری

هیر و همکاران (۲۰۱۴) پنجم مرحله را برای ارزیابی GOF مدل های ساختاری حداقل مربعات جزئی پیشنهاد کردند که قبل از این فصل توضیح داده شد. سه مقدار ۰/۱۰، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده اند که این معیار با استفاده از فرمول زیر محاسبه می شود: این شاخص با استفاده از میانگین هندسی شاخص R^2 و میانگین شاخص های افزونگی اندازه گیری می شود. با توجه به توضیحات داده شده، مقادیر اشتراکی (Community) و R^2 (ضریب تعیین) در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۶. مقادیر اشتراکی و R^2

R^2	مقادیر اشتراکی	متغیر
*	.۰/۵۷۸	بازاریابی داخلی
.۳۵۶	.۰/۵۹۱	رضایت شغلی
.۰/۷۳۸	.۰/۵۹۲	عجین شدن با کار
.۰/۶۷۰	.۰/۶۰۶	قصد جایه جایی کارکنان
.۰/۴۴۱	.۰/۶۰۲	مریبگری مدیریت
.۰/۵۵۱	.۰/۵۹۳	میانگین

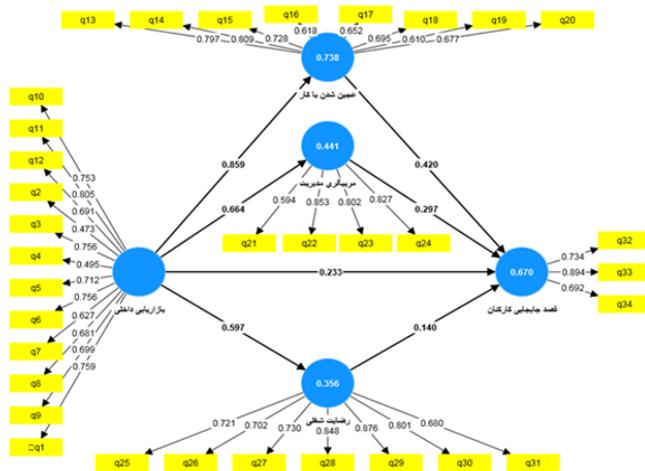
با توجه به جدول بالا، مقدار GoF به صورت زیر قابل محاسبه است :

$$GoF = \sqrt{.۰/۵۹۳ * .۰/۵۵۱} = .۰/۵۷۱$$

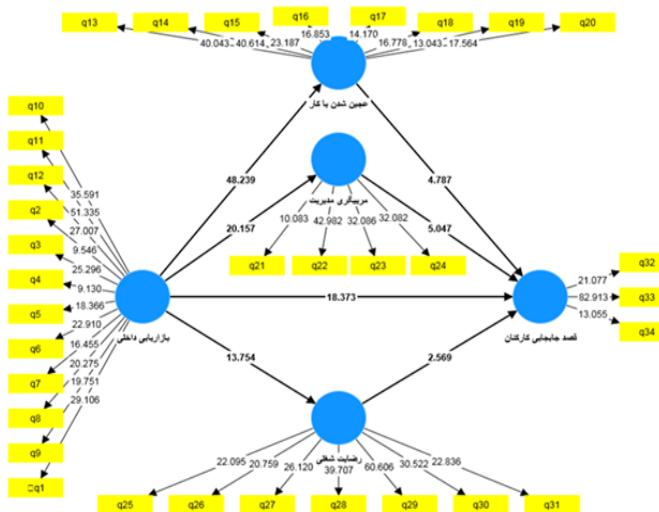
مقدار GoF برای مدل این پژوهش برابر با .۰/۵۷۱ شد که این نشانه ای از تناسب کلی و قابل قبول مدل مورد بررسی در این تحقیق دارد.

مدل ساختاری

رابطه متغیرهای موردبررسی در هر یک از فرضیه‌های تحقیق بر اساس یک ساختار علی با تکنیک حداقل مربعات جزئی PLS آزمون شده است. در مدل کلی تحقیق که در شکل ۱) ترسیم شده است مدل اندازه‌گیری (رابطه هریک از متغیرهای قابل مشاهده با متغیر پنهان) و مدل ساختاری (روابط متغیرهای پنهان با یکدیگر) محاسبه شده است. برای سنجش معناداری روابط نیز آماره t با تکنیک بوت استراپینگ محاسبه شده است که در شکل ۲) ارائه شده است. در این مدل که خروجی نرم‌افزار اسمارت پی. ال. اس. است خلاصه نتایج مربوط به معناداری بار عاملی استاندارد و معناداری روابط متغیرهای تحقیق ارائه شده است. ضرایب مسیر و معناداری آنها نیز در ادامه اورده شده است.

شکل ۲. مدل کلی با تکنیک حداقل مربعات جزئی

شکل ۳. آماره تی مدل کلی پژوهش با تکنیک بوت استراپینگ

جدول ۷. برondاد آماری فرضیات تحقیق

نتیجه	سطح معناداری	t آماره	ضریب مسیر	مسیر
تأید	<0/۰۰۰	۴۸/۲۳۹	۰/۸۵۹	۱- بین بازاریابی داخلی با عجین شدن با کار رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۲۰/۱۵۷	۰/۶۶۴	۲- بین بازاریابی داخلی با مریگری مدیریت رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۱۳/۷۵۴	۰/۵۹۷	۳- بین بازاریابی داخلی با رضایت شغلی رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۱۸/۳۷۳	۰/۲۲۳	۴- بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۴/۷۸۷	۰/۴۲۰	۵- بین عجین شدن با کار با قصد جایه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۵/۰۴۷	۰/۲۹۷	۶- بین مریگری مدیریت با قصد جایه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۲/۵۶۹	۰/۱۴۰	۷- بین رضایت شغلی با قصد جایه جایی کارکنان رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۴/۷۶	۰/۵۲۸	۸- بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار رابطه وجود دارد.
تأید	<0/۰۰۰	۴/۸۹	۰/۲۸۴	۹- بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان بواسطه مریگری مدیریت رابطه وجود دارد.
تأید	۰/۰۱۷	۲/۵۲	۰/۰۲۰	۱۰- بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان بواسطه رضایت شغلی رابطه وجود دارد.
تأید	۰/۰۰۵	۴/۰۵	۰/۲۷۷	۱۱- بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار، مریگری مدیریت و رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

در این بخش کوشش شده است که نتایج مربوط به تحلیل نرم افزاری داده های مربوط به متغیرها که در بالا رأیه گردیده است را مورد بحث و تفسیر قرارداد.

فرضیه اصلی: بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مریگری مدیریت و رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

نتایج حاکی از تاثیر بازاریابی داخلی به میزان ۰/۲۷۷ بر عجین شدن با کار، مریگری مدیریت و رضایت شغلی دارد. ضریب معناداری t میان بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان و عجین شدن با کار، مریگری مدیریت و رضایت شغلی در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۰/۰۵ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می باشد و نشان از معنادار بودن رابطه بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مریگری مدیریت و رضایت شغلی دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق کیم و همکاران (۲۰۱۶)، یوسسل (۲۰۲۱)، باباکوس و همکاران (۲۰۱۷)، اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می باشد. بازاریابی داخلی به طور قابل توجهی به عجین شدن با کار، مریگری مدیریت و رضایت شغلی کمک می کند که در نهایت بر نتایج دیگر مانند عملکرد شغلی و رضایت تأثیر می گذارد.

فرضیه فرعی اول: بین بازاریابی داخلی با عجین شدن با کار رابطه وجود دارد.

نتایج نتایج حاکی از تاثیر بازاریابی داخلی به میزان ۰/۸۰۹ بر عجین شدن با کار دارد. ضریب معناداری t میان بازاریابی داخلی و عجین شدن با کار در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۴/۲۳۹ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می باشد و نشان از معنادار بودن تاثیر بازاریابی داخلی بر عجین شدن با کار دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق کیم و همکاران (۲۰۱۶)، یوسسل (۲۰۲۱)، باباکوس و همکاران (۲۰۱۷) همسو می باشد. شاخص های بازاریابی داخلی (آموزش، ارتباطات داخلی و تحقیقات بازار داخلی) کارکنان را وادار می کند تا از طریق احساسات و ذگرش های واقعی به سازمان خود جیران کنند. به این ترتیب، در محیطی که شیوه های بازاریابی داخلی مؤثر در حال انجام است، مدیریت حمایت می کند و کارکنان

به احتمال زیاد به محل کار دلستگی می‌کنند و برای مدت طولانی در آنجا می‌مانند. این عجین شدن با کار را می‌توان به طور مساوی به عنوان دلستگی یا مشارکت در نظر گرفت، زیرا مطالعات رابطه بین بازاریابی داخلی و درگیری کاری را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده اند که به طور قابل توجهی پشتیبانی می‌شود.

فرضیه فرعی دوم: بین بازاریابی داخلی با مربیگری مدیریت رابطه وجود دارد.

نتایج حاکی از تاثیر بازاریابی داخلی به میزان ۶۶۴/۰ بر مربیگری مدیریت دارد. ضریب معناداری t میان بازاریابی داخلی و مربیگری مدیریت در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۲۰/۱۵۷ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد و نشان از معناداربودن تاثیر بازاریابی داخلی بر مربیگری مدیریت دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق کیم و همکاران (۲۰۲۱)، باباکوس و همکاران (۲۰۱۷) و اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. شرکت‌ها باید از تداوم شغل کارکنان اطمینان حاصل کنند. تلاش‌های بازاریابی داخلی و ابزارهای مربیگری دستورالعمل‌های مفیدی را برای اطمینان از تداوم شغل در طول همه‌گیری COVID-۱۹ می‌کنند.

فرضیه فرعی سوم: بین بازاریابی داخلی با رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

نتایج حاکی از این است که، بازاریابی داخلی به میزان ۵۹۷/۰ بر رضایت شغلی تاثیر دارد. ضریب معناداری t میان بازاریابی داخلی و رضایت شغلی در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۱۳/۷۵۴ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد و نشان از معناداربودن تاثیر بازاریابی داخلی بر رضایت شغلی دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق کیم و همکاران (۲۰۱۶)، باباکوس و همکاران (۲۰۱۷) و اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) مطابقت دارد. کارگران ناراضی «نمایل به غیبت و عدم تعهد آنها منجر به نرخ جابجایی بالا می‌شود. به این معنی که اکثر کارمندان به احتمال زیاد وقتی از شغل خود ناراضی هستند به ترک سازمان فکر می‌کنند و رضایت شغلی را یکی از آنها می‌کنند.

فرضیه فرعی چهارم: بین بازاریابی داخلی با قصد جابجایی کارکنان رابطه وجود دارد.

نتایج حاکی از این است که، بازاریابی داخلی به میزان ۲۳۳/۰ بر قصد جابجایی کارکنان تاثیر دارد. ضریب معناداری t میان بازاریابی داخلی و قصد جابجایی کارکنان در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۱۸/۳۷۳ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد و نشان از معناداربودن تاثیر بازاریابی داخلی بر قصد جابجایی کارکنان دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق کیم و همکاران (۲۰۲۱)، باباکوس و همکاران (۲۰۱۷) و اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) مطابقت دارد. درک اهداف جابجایی کارکنان و تلاش برای حفظ کارمندان برای شرکت‌ها بسیار مهم است، زیرا نه تنها هزینه‌های عملیاتی برای آموزش و استخدام را کاهش می‌دهد، بلکه عملکرد و موفقیت شرکت را نیز بهبود می‌بخشد.

فرضیه فرعی پنجم: بین عجین شدن با کار با قصد جابجایی کارکنان رابطه وجود دارد.

نتایج نشان داد که عجین شدن با کار به میزان ۴۲۰/۰ بر قصد جابجایی کارکنان تاثیر دارد. ضریب معناداری t میان عجین شدن با کار و قصد جابجایی کارکنان در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۴/۷۸۷ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد و نشان از معناداربودن تاثیر عجین شدن با کار بر قصد جابجایی کارکنان دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق بودلایی و همکاران (۲۰۲۰)، گیورگی و همکاران (۲۰۲۰) و اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) مطابقت دارد. کارکنان متعهد، غیرت کار را توسعه می‌دهند، که به طور قابل توجهی با تلاش آنها مرتبط است. این نتیجه همچنین تأیید می‌کند که تعامل کاری می‌تواند به عنوان یک ابزار ضروری برای جاسازی کارکنان در مشاغلشان مورد استفاده قرار گیرد و تبدیل شود.

فرضیه فرعی ششم: بین مربیگری مدیریت با قصد جابجایی کارکنان رابطه وجود دارد.

نتایج حاکی از تاثیر مربیگری مدیریت به میزان ۲۹۷/۰ بر قصد جابجایی کارکنان دارد. ضریب معناداری t میان مربیگری مدیریت و قصد جابجایی کارکنان در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۰/۰۴۷ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می‌باشد و نشان از معناداربودن تاثیر مربیگری مدیریت بر قصد جابجایی کارکنان دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق وونگ و همکاران (۲۰۲۱)، شوک و همکاران (۲۰۱۴) و اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد. همراه با شیوه‌های موثر مربیگری، که در آن با کارکنان به عنوان اولین مشتریان سازمان مطابق با تئوری‌های مثبت (POS و SET) رفتار می‌شود، کارمندان انتخاب می‌کنند که در شغل خود باقی چاند و وظایف خود را مطابق با آن انجام دهنند.

فرضیه فرعی هفتم: بین رضایت شغلی با قصد جابجایی کارکنان رابطه وجود دارد.

نتایج حاکی از تاثیر رضایت شغلی به میزان ۱۴۰/۰ بر قصد جابجایی کارکنان دارد. ضریب معناداری t میان رضایت شغلی و قصد جابجایی کارکنان در سطح اطمینان ۹۵ درصد ۲/۰۷۶۹ شده که از ۱/۹۶ بیشتر می باشد و نشان از معناداری بودن تاثیر رضایت شغلی بر قصد جابجایی کارکنان دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق سونگو و همکاران (۲۰۱۹)، علی و همکاران (۲۰۱۸) و اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) همسو می باشد. قصد ترک شغل با رضایت شغلی پایین دارد، که در واقع نشان می دهد که رضایت شغلی بالا منجر به قصد جابجایی کم می شود، در حالی که رضایت شغلی پایین در نهایت منجر به افزایش قصد ترک شغل می شود. علاوه بر این، افزایش تمایل به ترک کار در نهایت به دلیل رضایت شغلی پایین ایجاد می شود.

فرضیه فرعی هشتم، نهم و دهم: بین بازاریابی داخلی با قصد جابجایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار، مریبگری مدیریت، رضایت شغلی رابطه وجود دارد.

مقدار ۲/۷۶ بدبست آمد و از آن جا که این مقدار از ۱/۹۶ بیشتر می باشد، لذا بین بازاریابی داخلی با قصد جابجایی کارکنان بواسطه عجین شدن با کار رابطه وجود دارد. مقدار ۲/۸۹ بدبست آمد و از آن جا که این مقدار از ۱/۹۶ بیشتر می باشد، لذا بین بازاریابی داخلی با قصد جابجایی کارکنان ۲/۰۵۲ بدبست آمد و از آن جا که این مقدار از ۱/۹۶ بیشتر می باشد، لذا بین بازاریابی داخلی با قصد جابجایی کارکنان بواسطه رضایت شغلی رابطه وجود دارد. نتیجه این تحقیق با تحقیق اولوداگ و همکاران (۲۰۲۳) مطابقت دارد. بر اساس نتایج هر سه فرضیه تایید شد که نشان می دهد مریبگری مدیریت، رضایت شغلی و درگیری کاری به طور کامل بواسطه رابطه غیرمستقیم بین بازاریابی داخلی و قصد ترک شغل است، به طور کامل توسط مریبگری مدیریت، رضایت شغلی و عجین شدن با شغل بواسطه می شود. نتایج این مطالعه نشان می دهد که هنگامی که کارکنان از کار خود راضی هستند، درگیر هستند و از حمایت مدیریت خوبی برخوردارند. احتمال کمی وجود دارد که آنها شغل خود را ترک کنند.

پیشنهادات در راستای فرضیات تحقیق

- از لحاظ نظری، این مطالعه یک مدل مفهومی با استفاده از تئوری های POS و SET برای توضیح روابط متقابل بین بازاریابی داخلی، مریبگری مدیریت، تعامل کاری، رضایت شغلی و قصد ترک شغل ایجاد می کند.
- حفظ کارکنان در بخش رستوران برای اطمینان از تداوم و کیفیت خدمات مهم است. از این رو، این چارچوب به ارزیابی و بررسی اثرات بازاریابی داخلی و مریبگری مدیریت بر قصد گردش مالی کمک می کند.
- این مطالعه به ادبیات موجود کمک می کند. اکثر کارکنان معتقدند که سازمانشان بهترین منافع را از طریق رفتار منصفانه دارد، و نظرات آنها در محیط کار به خوبی در نظر گرفته شده و مورد قدردانی قرار می گیرد، به نوبه خود احساس می کنند که بخشی از سازمان هستند. و موظف به ماندن است.
- کارکنان به طور موثر کار خود را انجام می دهند و زمانی که منابع کافی هستند، با ارجاع به شیوه های بازاریابی داخلی در سازمان که به طور قابل توجهی بر رفتار و رضایت کارکنان تأثیر می گذارد، احساس تعلق را ایجاد می کند.
- کارکنان در دسترس بودن شیوه های بازاریابی داخلی را برای ایجاد احساسات واقعی درک کنند که به نوبه خود منجر به نتایج خاصی مانند تعامل و عجین شدن شغلی می شود.
- پس از دریافت منابع و کمک های موثر از سازمان، کارکنان نسبت به بازپرداخت سازمان احساس مسئولیت کنند و در نتیجه باعث ایجاد حس تعلق و ارتباط با کار خود می شوند و در نتیجه قصد ترک کسب و کار را کاهش می دهند.
- مدیران نیز باید در موقعیتی باشند که به طور کامل از کارکنان خود، به ویژه در شرایط فعلی جهانی، حمایت کنند تا از تداوم و کاهش نیاز گردش مالی اطمینان حاصل کنند.
- نتایج همچنین نشان داد که کارکنان راضی و متعهد تمایل به ترک شغل احتمالی خود دارند. مدیران باید به طور موثر کارکنانی رضایت بخش و اختصاصی را از طریق مریبگری مدیریت و استراتژی های بازاریابی داخلی حفظ کنند.
- شیوه های مدیریتی منصفانه در محیط کار در نهایت منجر به رضایت و دلیستگی کارکنان می شود.
- مدیریت باید برابری و محیط کاری مطلوب را برای رضایت کارکنان ترویج کند..
- صاحبان و مدیران باید کسب و کار خود را حفظ کنند تا اطمینان حاصل کنند.
- مدیران باید از شیوه های بازاریابی داخلی موثر اطمینان حاصل کنند.
- شهرداری با توجه به عملکرد پاداش دهد.

- علاوه بر این، مشاغل عمده‌گیری کووید-۱۹- که در این مورد بر بازاریابی داخلی اولویت دارد، قصد جابجایی بالایی را تجربه کردند. مدیران باید بر اساس اخلاق کاری و سلامتی، شرح وظایف و اهداف (ارتباطات داخلی)، آموزش کافی و علاوه به دریافت بازخورد از کارکنان خود در مورد شرایط کاری (تحقیقات بازاریابی داخلی) ارتباط مؤثری ارائه دهند برای کمک به کاهش قصد جابجایی کارکنان در داخل سازمان.
- سرپرست به کارمندان اجازه دهد تا از قضایات خود در حل مشکلات استفاده کنند. آن دسته از کارمندانی که خدمات عالی ارائه می‌دهند، به خاطر تلاش‌های خود پاداش گیرند.
- اگر نیروی کار به واحد دیگری منتقل شود، سرپرست جدید شخصاً او را برای یک دوره از پیش تعیین شده آموزش دهد.
- به تبادل اطلاعات بین فردی توجه کنند. استخدام، پرداخت و فرآیند ها به راحتی انجام شود.
- در مقایسه با یک سازمان رقیب خدمات با کیفیت تری ارائه دهند. خدمات را در زمان مقرر ارائه دهد.
- سرپرست مرتباً در مورد برنامه‌های شغلی آینده با کارمندان صحبت کند. سرپرست وقتی با مشکل مواجه می‌شود نگرانی خود را نشان دهد.
- پیشنهاد می‌گردد کارمندان در محل کار پر از انرژی ظاهر شوند.
- احساس قوی و نیرومندی کنند.
- مشتاق کار کردن باشند و به کاری که انجام می‌دهند افتخار کنند.
- نظرارت بیش از حد از سوی مدیریت، گردش مالی را افزایش دهد.
- ارتباط کارکنان و مدیریت در سطح نزدیک تری صورت گیرد.
- از مردمیان انتظار می‌رود دستورالعمل‌های اداری را ایجاد کنند که کارکنان بتوانند از آنها پیروی کنند.
- می‌توان بیان کرد که به کارکنان آنگیزه دهنده تا شغل خود را ترک نکنند.
- از کارکنان در انجام کارها مشارکت بخواهند و مدیران به آن‌ها درخصوص انجام فرایندهای کاری آموزش دهند.
- قبل از اجرای یک تغییر عمده در قوانین خدمات، همیشه آموزش‌های قابل توجهی در مورد تأثیر آن بر فعالیت‌های روزانه و شرح وظایف خود دریافت کنند. کارکنان به درستی آموزش بینند تا نقش خدمات خود را انجام دهند.
- کارکنان در کار آزادی داشته باشند.
- هر وقت سر کار حاضر می‌شوند خوشحال باشند.
- در محل کار احساس محدودیت نکنند و محیط کار را دوست داشته باشند.

پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی

در پایان، پیشنهادهایی کاربردی برای سایر پژوهشگران ارایه می‌شود:

- ۱- برای تایید صحت مدل پیشنهادی بهتر بود مدل رقیب با مدل پیشنهادی مقایسه می‌شد.
- ۲- محققین آینده ممکن است فاکتورهای دیگری را در نظر بگیرند تا بررسی کنند که آیا می‌توان قدرت پیش‌بینی مدل را بهبود بخشید یا خیر.
محققان آینده بهتر است یک مطالعه طولی انجام دهند.
- ۳- یک مطالعه کیفی در مورد قصد جابجایی کارکنان برای به دست آوردن دانش بهتر در مورد نحوه مدیریت آن‌ها مورد نیاز است.
- ۴- مطالعات آینده می‌تواند روش‌های جایگزین مانند تحقیقات کیفی را برای به دست آوردن درک بهتری از عواملی که ممکن است بر قصد جابجایی کارکنان تأثیر بگذارد، بررسی کند.

- سایت پس از ورود اطلاعات مربوط به سفارش مسدود (قطع) نشود، به دقت سفارشات را دریافت کند و انجام تراکنش های مالی را در وبگاه بیمه رازی بدون خطاء صورت گیرد.
- همچنین در راستای افزایش رضایت مشتریان ایجاد باشگاه جهت مشتریان وفادار بیمه رازی، به طوری که مشتریان در این باشگاه عضو شوند و از خدمت و مزایای ویژه ای برخوردار گردند.

پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی

در پایان، پیشنهادهایی کاربردی برای سایر پژوهشگران ارایه می شود:

- از آنجایی که این پژوهش از نظر قلمرو مکانی صرفاً محدود به استان خاصی از ایران می باشد و نمونه منتخب ممکن است غایبینده کاملی از رفتار مشتریان در کل کشور نباشد، بنابراین به پژوهشگران آتی پیشنهاد می شود این مطالعه را با استفاده از نمونه گیری خوشه ای و با در نظر گرفتن تمامی مشتریان بیمه رازی در کشور به عنوان جامعه آماری انجام دهند تا بدین ترتیب تأثیر محدودیت مکانی در نتایج به دست آمده به حداقل برسد.
- همچنین پیشنهاد می شود که این تحقیق را با در نظر گرفتن متغیرهای میانجی دیگر ازجمله کیفیت خدمات موردنبررسی قرار دهند و نهایتاً برای گردآوری داده ها از سایر ابزار مانند مصاحبه با مشتریان این کار را انجام دهند.

منابع

- اخوان خرازیان، مریم؛ درمنکی فراهانی، فاطمه. (۱۴۰۰). تجزیه و تحلیل تحلیل چند سطحی تأثیر بازاریابی داخلی کارکنان بر کیفیت ارائه خدمات با میانجی گری تعهد سازمانی و رضایت شغلی در صنعت هتلداری. *مطالعات مدیریت گردشگری*, ۱۶(۵۴)، ۲۷۷-۲۳۵. doi: ۱۰.۲۲۰۵۴/۲۰۲۱.۱۲۷۹۳.tms
- بهمنی، پیمان؛ ایمان خان، نیلوفر. (۱۳۹۷). مطالعه تأثیر بازاریابی داخلی بر رضایت شغلی و تعهد سازمانی کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال. <https://civilica.com/doc/۹۳۷۵۰۲/>
- دانایی فرد، حسن؛ الونی، سیدمهردی و آذر، عادل (۱۳۹۰). روش-شناسی پژوهش کمی در مدیریت: رویکردی جامع؛ تهران: صفار.
- میبدی ثانی، علیرضا؛ هادی زاده، علی اصغر؛ بهرام زاده، محمدرضا. (۱۴۰۰). بررسی رابطه بازاریابی داخلی و کیفیت محصول بواسطه رضایت کارکنان. آینده پژوهی مدیریت, ۳۲. شماره ۴. پیاپی ۱۲۷
- وفائی، جعفر؛ بهرام زاده، حسینعلی؛ بهرام زاده، زهرا. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر بازاریابی داخلی بر تعهد سازمانی و عملکرد شغلی کارکنان شعبات بانک صادرات خراسان شمالی. دوازدهمین کنفرانس بین المللی مدیریت، امور مالی، تجارت، بانک، اقتصاد و حسابداری. <https://civilica.com/doc/۱۴۸۳۶۵۸/>

Boudlaie, H., Mahdiraji, H.A., Shamsi, S., Jafari-Sadeghi, V. and Garcia-Pereze, A. (2020a), "Designing a human resource scorecard: an empirical stakeholder-based study with a company culture perspective", *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, Vol. 16 No. 4, pp. 113-147

Boudlaie, H., Nik, B.K. and Kenarroodi, M. (2020b), "The impact of corporate social responsibility and internal marketing on employee turnover intentions with the mediating role of organizational commitment", *Technium Social Sciences Journal*, Vol. 4, pp. 121-134.

Dhanale, R., Yalamarti, R. & Sethumadhavan, R. (2022). Impact of Internal Marketing on Employee Job Satisfaction. *International Journal of Innovative Research in Science Engineering and Technology*. 11. 13972. 10.15680/IJIRSET.2022.111147.

Gkliati, A., & Saiti, A. (2022). Job Satisfaction And Support In The Medical Profession: The Foundations Of Efficient Organizational Healthcare Performance. *International Journal Of Workplace Health Management*.

Han, H., Lee, S., Kim, J.J. and Ryu, H.B. (2020), "Coronavirus disease (COVID-19), traveler behaviors, and international tourism businesses: impact of the corporate social responsibility (CSR), knowledge, psychological distress, attitude, and ascribed responsibility", *Sustainability*, Vol. 12No. 20, p. 8639

Henryawan S., & Muafi, M. (2022). The influence of internal marketing and organizational commitment on employee performance mediated by psychological capital . *International Journal of Research in Business and Social Science* (2147- 4478), 11(8), 177–190.

Mazzarolo, A.H., Mainardes, E.W., & Monte-mor, D.S. (2021). Effects of internal marketing on strategic orientations in the banking sector. *International Journal of Bank Marketing*.

Siswanto, S., Maulidiyah, Z., & Masyhuri, M. (2021). Employee Engagement and Motivation as Mediators between the Linkage of Reward with Employee Performance. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8, 625-633.

Uludag, O., Oluwijana, D. and Ekanem, E. (2023), "Congruent internal marketing efforts to reduce turnover intentions among restaurant employees in the midst of COVID-19", *Kybernetes*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/K-03-2022-0478>

Vlachopoulos, D. (2021). Organizational Change Management in Higher Education through the Lens of Executive Coaches. *Education Sciences*, 11, 269.

Yost, E., Kizildag, M. and Ridderstaat, J. (2021), "Financial recovery strategies for restaurants during COVID-19: evidence from the US restaurant industry", *Journal of Hospitality and Tourism Management*, Vol. 47, pp. 408-412.

* نویسنده مسئول: محمدرضا بهرام زاده. پست الکترونیکی: bahramzadeh@kavian.ac.ir

نحوه استناد: مکرم دری، محمد جواد؛ بهرام زاده، محمدرضا. (۱۴۰۲). بررسی رابطه بین بازاریابی داخلی با قصد جایه جایی کارکنان به واسطه عجین شدن با کار، مربی گری مدیریت و رضایت شغلی. *فصلنامه جستارهایی در مدیریت*. ۳(۱). ۶۷-۴۹.